

Ert datum Er referens
2021-05-05 I2021/00342
Datum Vår referens
2021-05-05 Pär Nygårds

Infrastrukturdepartementet
i.remissvar@regeringskansliet.se
i.esd.remissor@regeringskansliet.se
ingela.alverfors@regeringskansliet.se

Remissvar

Säker och kostnadseffektiv it-drift – rättsliga förutsättningar för utkontraktering (SOU 2021:1)

IT&Telekomföretagen tackar för möjligheten att yttra sig om delbetänkandet.

Sammanfattning av synpunkter

- **IT&Telekomföretagen tillstyrker utredningens förslag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).** Enligt vår mening kommer utredningens förslag om nya bestämmelser avseende sekretessbrytning sannolikt åstadkomma en ökad rättslig tydlighet för utkontraktering av IT-drift. Vilket är mycket eftersökt av våra medlemsföretag och branschen i sin helhet.
- **Den fortsatta beredningens av utredningens förslag bör hanteras så skyndsamt som möjligt.** Sedan en längre tid är den offentliga marknaden för IT-driftstjänster knappt fungerande på grund av den rättsliga osäkerheten. Det kostar samhället miljardbelopp. Inte minst bromsas den så viktiga digitaliseringens av svensk offentlig sektor. Utredningens författningsförslag bör därför expedieras och omsättas i lag snarast möjlig.
- **Utredningens författningsförslag bör kompletteras med stödåtgärder för att underlätta myndigheternas genomförande av intresseavvägningar.**

Allmän kommentar

En förutsättning för en säker och kostnadseffektiv digitalisering av offentlig sektor är att nyttja en smart kombination av olika driftsmiljöer där molntjänster utgör ett av de viktigaste leveransalternativen. Användningen av molntjänster har det senaste decenniet ökat kraftigt och är idag en central beståndsdel i den digitala infrastrukturen. En stor del av morgondagens IT-tjänster kommer att utvecklas och levereras genom kommersiella molntjänster. Att genom tydliga

och hållbara regler framtidssäkra offentlig sektors tillgång till dessa tjänster bör därför ses som ett samhällsintresse.

En som utmaning uppstått till följd av kraftigt ökad dataanvändning och internationella dataflöden är friktion mellan olika regelverk och jurisdiktioner. Något som allvarligt riskerar att hämma den digitala utvecklingen. Att regeringen låter utreda de rättsliga förutsättningarna för att myndigheter, kommuner och regioner med ökad rättslig trygghet fortsatt ska kunna utkontraktera sin IT-drift är något som IT&Telekomföretagen därför ser mycket positivt på.

Tydliga och hållbara regler är en absolut förutsättning för att techbranschen fullt ut ska kunna bidra till offentlig sektors digitalisering.

Kommentar till utredningens författningsförslag

IT&Telekomföretagen tillstyrker utredningens författningsförslag.

En kompletterande bestämmelse om sekretessbrytning, såsom den är utformad i förslaget, bedömer vi skulle öka den rättsliga tydligheten på den offentliga marknaden för utkontraktering av IT-drift. Vi delar utredningens bedömning att en sådan bestämmelse skulle underlätta att lämna ut uppgifter vid utkontraktering. Vilket långsiktigt skulle gynna den offentliga IT-driftsmarknaden som helhet. Den rättsliga osäkerheten, inte minst hos offentliga beställarorganisationer, har sedan ett antal år kraftigt kylt av marknaden. Det medför stora kostnader. Enligt analysföretaget Radar Group uppgår de direkta kostnaderna till följd av den rättsliga osäkerheten årligen till flera miljarder kronor.¹ De indirekta kostnaderna, inte minst för förseningen av offentlig sektors digitalisering, är sannolikt mångdubbelt större. Att den kompletterande sekretessbrytande bestämmelsen bli *tillämpbar* är därför av största vikt.

Behov av stöd för myndigheterna vid intresseavvägningar

Om bestämmelsen, vilken ska ge ett ökat stöd för upphandlande myndigheter att göra intresseavvägningar mellan behov av sekretesskydd och möjlighet till utkontraktering, ska fylla sin funktion är det avgörande att myndigheterna ges stöd, kompetens och resurser att fullt ut genomföra adekvata intresseavvägningar. Här lägger utredningen inte fram några konkreta förslag, utan pekar på att det kan komma att adresseras i utredningens slutbetänkande. Från IT&Telekomföretagen vill vi påtala det stora behovet av att de kompletterande bestämmelserna blir praktiskt tillämpbara för myndigheterna – och att de även *i praktiken* möjliggör utkontraktering av IT-drift. Att det beaktas i slutbetänkandet är högst nödvändigt. Annars riskerar nyttan av de nya bestämmelserna att bli begränsad.

¹ Radar Group – analys av den svenska och nordiska IT-driftsmarknaden (2020)

I utredningens myndighetskartläggning beskrivs hur statliga myndigheter ser kompetensbrist som ett stort hinder för bla upprätthållandet av en säker IT-drift och förmågan att informationsklassa de uppgifter man ansvarar för. De föreslagna bestämmelserna riskerar att brista i ändamålsenlighet om de på grund av kompetensbristen hos myndigheterna i praktiken inte går att användas enligt lagstiftarens intention (det vill säga att faktiskt *möjliggöra* utkontraktering). Man måste i sammanhanget ha stor respekt för den legala komplexitet som myndigheten kan komma att behöva ta ställning till. Det räcker med att läsa utredningens rättsliga analys för att inse att intresseavvägningarna, beroende på verksamhet, typ av uppgifter, med mera, ställer stora krav på såväl teknisk som legal expertis. En kompetens som många myndigheter och andra offentliga organisationer enligt dem själva idag inte besitter (se till exempel enkätsvaren i utredningens myndighetskartläggning).

En tänkbar konsekvens av bristande kompetens är att en myndighet avstår från utkontraktering, eller väljer att nyttja en statlig samordningslösning istället för en marknadslösning, enbart eller till stor del på grund av att man är osäker på vad man får göra eller inte. Skulle det ske i större omfattning kan det få starkt negativa konsekvenser för såväl offentlig sektors förmåga till digitalisering som den offentliga IT-driftsmarknadens utveckling sett till omsättning, antal upphandlingsanbud och så vidare.

IT&Telekomföretagen vill därför påtala betydelsen av att utredningen i sitt slutbetänkande lägger förslag om att myndigheter, kommuner och regioner i deras intresseavvägningar mellan behovet av sekretesskydd och utkontraktering ska erbjudas stöd och vägledning.

Kommentar till utredningens förslag om ikraftträdande

Utredningens föreslår 1 januari 2022 som datum för ikraftträdande av de föreslagna bestämmelserna. Mot bakgrund av de kostnader och problem som uppstått till följd av den rådande regulatoriska osäkerheten hos såväl leverantörer som offentliga kunder vill IT&Telekomföretagen uppmana regeringen att den fortsatta beredningen av utredningens förslag ges hög prioritet och de resurser som krävs för att så snart som möjligt få till stånd ett ikraftträdande.

Christina Ramm-Ericsson
Näringspolitisk chef

Pär Nygårds
Näringspolitisk expert